

MLADI PLAMEN

GLASILO BORCEV IN STRAŽARK

VSEBINA:

Živi borba! / Mesec širitve / Solnce je posijalo / O naši duši / Organizacijski sistemi / Fotografiranje / Tovarišicam Stražarkam / Borčevsko leto / Vrhovni pravilnik Zveze Borcev in Stražark / Organizacijski vestnik / Smučanje / Iz življenja vajencev / Beli kot / Razgled / Na platnicah: Z urednikove mize / Za šalo in za res.

»Mladi plamen«, glasilo Borcev in Stražark izhaja vsakega prvega v mesecu. Izdaja ga konzorcij. Odgovoren Slak Jože. Urejuje Štok Edi. Uredništvo in uprava je v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22/I (Delavska zbornica). Tiska tiskarna »Slovenija« družba z o. z., Ljubljana, Wolfova ulica št. 1. (Predstavniki A. Kolman.) List stane letno Din 24,—, posamezna številka Din 2,—, za Avstrijo letno Šil. 4,—, za Nemčijo RM 2,50, za ostale države S 0,75. — Čekovni račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 12.209 (»Ogenj«). Telefon št. 22—65. Rokopisov ne vračamo.

Z urednikove mize

Članek »V čem se mora in v čem se ne more človeštvo zediniti«, ki smo ga priobčili v prvi številki »Mladega plamena«, je vzbudil mnogo razburjenja. Izjavljamo, da se s člankom ne strinjamo v stvareh, ki nasprotujejo krščanstvu. Priobčili smo ga v dobri veri, da bo rodil le koristno debato in da nam bo potem lažje razviti svoj odnos do marksizma. Ker pa so mnogi razumeli članek tako, kot da je v njem izraženo naziranje urednika ali pa celo vse organizacije, smo se odločili, da ne bomo članka nadaljevali.

S. Arnič: Pesem je krasna po vsebini, škoda, da ni v tehničnem oziru tudi tako dobra. Napisana v prozi, bi bila stvar primerna za Beli kot. Če hočeš, Ti jo vrnem. Pošlji še kaj! Živi!

Voglov. Ni »čisto zanič«, pa vendar zaenkrat še ne bom priobčil. Pošlji še!

Pomota. Ustanovitelj gozdovništva je E. T. Seton, ne pa Leton, kakor je pisano v prvi številki, na strani 16.

Beli kot. Nekateri so nas vprašali, zakaj se imenuje kôť, ki ga imajo v Mladem plamenu najmlajši Borci in Stražarke, »beli kôť«. Znano vam je, da se označujejo Borci in Stražarke po starostni dobi z barvami: belo, rdečo, modro in črno. Člani do 14. leta starosti imajo belo barvo in se imenujejo beli Borci. Zatorej smo kôť za bele imenovali »beli kôť«.

Knjige. Prejeli smo sledeče knjige v oceno: Jos. Ribičič: »Mihec in Jakec«, Aleksej Remizov: »Na sinjem polju«, André Gide: »Ozka vrata« in Peter Lippert: »Od duše do duše«, Selma Lagerlöf: »Zgodba o blaznem Gunnarju«.

Mladinska matica nam je poslala lepo mladinsko knjigo »Mihec in Jakec« (J. Ribičič). Knjiga je svojevrstna v mladinski literaturi. Je poučna in zabavna, in vsakdo jo čita z veseljem, ker so pojmi v stavkih zamenjani s slikami. Knjigo priporočamo vsem našim malim Borcem in Stražarkam.

Selma Lagerlöf: Zgodba o blaznem Gunnarju. To je ena od najlepših knjig, kar jih je izdala Krekova knjižnica. Pravijo, da je najbolj umetniško delo slavne švedske pisateljice. Polno je tiste nežne romantike, ki je tako všeč preprostim ljudem. Toda tudi inteligent bo brez dvoma užival nad tem, s kakšno lahkotnostjo prodira pisateljica v najskrivnejše koticke človeške duše. Priporočamo jo kot zares dobro čtivo.

MLADI PLAMEN

LETO IV.

MESEC BEDE

ŠT. 2

Živi borba!

Cilj nam je dan, lahka je naša pot. Poznamo pot, ki pelje do cilja. Ni neznaten cilj ki je pred nami in ni lahka pot, ki drži do cilja. Boj nam je dan in treba, da ga bojujemo. Mi smo Borci, bojna delavska mladina. Pot do cilja je boj. Kdor je miroljuben, nas ne razume. Nočemo biti mlahavi in majavi. Stari rod je tak, Toda novi rod je bojevit in urejen, discipliniran in napadalen. Ruši stare oblike in postojanke starih ljudi.

Pogum, fantje! Mi smo mladi razred! Delavska borčevska mladina se ne ozira na modrijane v zapečku. Svoje mladostne sile dvigamo po borčevski organizaciji iz zakladnic svoje notranjosti, da bodo v prid vsem. V nas je živa samozavest, zaupanje v tiste moči, ki nam jih je dal Bog. Čas pa, ki hiti in ustvarja pota, hoče novih ljudi. Mi pa, fantje, bomo v novi dobi, ki prihaja, možje v novi zgradbi!

Živi borba!

Mesec širitve

Mesec januar je bil proglašen kot mesec širitve. Čeravno se marsikje za to niso pobrigali, moramo reči, da je ta mesec precej pomnožil vrste pripadništva. Centrala je z 31. decembrom naredila popis pripadništva. Čeravno podatki o pripadništvu 1. februarja niso zbrani, vendar vemo, da se je število pripadništva skoro povsod povišalo. Tako so napredovali: Ljubljana, Sv. Jakob, Zalog, Zagorje, Hrastnik in Jesenice. Povišek je ponekod precej znaten. Posebno se je pomnožilo mlado pripadništvo. To je prav posebno razveseljivo. Z januarjem pa naj ne bo končano naše širenje. Ne zaližimo se v štiri stene, temveč iščimo vedno novih borčevskih sobojevnikov!

E. Š.:

Solnce je posijalo

(Taborna povest.)

(Nadaljevanje.)

»Koliko denarja pa je treba za na taborenje?« je vprašal kar tja v en dan Pepeta.

»Dvesto dinarčkov,« mu je pojasnil.

Pavle je pomislil. »Dvesto dinarčkov,« pravi Pepe, kakor da bi govoril o hlačnih gumbih ali o frnikulah. Dvesto dinarjev! Toliko denarja skupaj je morda komaj kedaj videl.

»Nu, ali pojdeš?« ga je vprašal Pepe, kakor da bi tu vobče ne bilo kaj premišljevali. Treba se je le odločiti: da ali ne.

Čudno! Dasi je Pavle sklenil ne premišljevali o tem, da bi prešle vse želje, se je vendar nekako razveselil Pepetovega vprašanja. Skrivaj, tako da še sam sebi ni upal priznati, se je vendar nadejal, da se bo dalo vendarle kako urediti.

»Ne,« je odgovoril. »Kako naj grem, ko pa nimam denarja.«

»Radi denarja ne greš?« se je začudil Pepe. »Veš kaj? Vzemi ga, doma ga vzemi!« mu je pošepetal, čeprav ni bilo nikogar na samotni in temni ulici.

V Pavletovem srcu je veselo vzvalovilo. Toda zopet le za hip. Razveselil se je možnosti, da bi šel na taborenje, na tavino samo in greh ni pomislil. Ali že v naslednjem trenutku se je zgrozil.

»Ne, kradel pa ne bom, da veš! Niti za sto takih taborenj ne. In če misliš s takimi nasveti... fej! Kar pojdi! Najinega prijateljstva je konec!«

»Glej ga, glej, kako se je razkoračil! Beži no, saj sem dejal le tako za šalo. Ne bodi no tak! Sicer ti pa še to povem: ni treba, da bi kradel. Od tete zahtevaj, naj ti da. Ko so ti umrli starši in so te izročili njej, kaj misliš, da je bilo kar tako, brez vsega. O vem, dobila je lepe denarce. Saj so pravili ljudje. In ta denar je prav za prav tvoj. Viš, ona se je presneto okoristila, ti pa misliš, da ti izkazuje ne vem kakšno dobroto. Okorišča se s tvojim denarjem, ti pravim.«

Pavle je pomislil. Kaj pa če je res kaj takega. Mogoče je. Pepe ima potem-takem prav. Lahko kar zahtevam od tete tisti denar. S svojim denarjem grem lahko tudi na taborenje, če se mi zdi. V duhu je stal pred teto. »Kar sem z denarjem!« — ji je govoril, — »kar sem z njim! Na taborenje grem, blagorodna gospa teta. Izvolite vzeti na znanje! Vas pozdravljam in beležim z odličnim spoštovanjem...«

Tako je mislil Pavle. Le v mislih in čuvstvih je znal biti včasih hudomušen in poreden, drugače pa je bil tih, skromen in celo boječ.

Zbudil se je iz prijetnih sanj. »To sem ti pravi Bedak,« si je dejal. »Kakšen denar so zapustili starši, kakšen denar neki. Sami niso nikoli nič imeli, umrli so malodane od samega ubožstva.« Bil je še skoro dete, ko sta mu v teku pol leta umrla oba, oče in mati. In takrat ga je vzela k sebi teta, očetova sestra. Sama je bila vdova po tovarniškem delavcu in je zadnja leta preživljala sebe in Pavleta z raznašanjem časopisov in kot postrežnica.

Vse to je Pavle premislil in hipoma se je razsrdil na Pepeta. On, Pavle,

je skregan s teto, to je res, in gotovo ne bo nikoli več spregovoril z njo prijazne besede, ampak Pepe je ne bo obrekoval, tete, to pa že ne!

»Veš kaj!« je dejal odločno. »Mojo teto pa kar pri miru pusti! Zbogom za zmeraj!«

In je šel.

»Nič ,zbogom', prijateljček!« se je skušal Pepe ponorčevati. »Borci se pozdravljamo z ,živi!'. Pa da si skregan s teto, si mi nekaj pravil,« je vpil za onim, ki je vedno bolj spešil, da bi se čimprej oddaljil od skušnjavca. »Zdaj vidim, kako ti to razumeš. Kadar sem jaz skregan z našim starim, ga še s krajem očesa ne pogledam, ne pa da bi ga še zagovarjal. Nu, prav. Medtem ko bomo mi taborili, boš ti varoval doma svojo ljubeznivo tetko. Saj nisi za nikamor, prijateljček moj! Pa žogo vzamemo s seboj... in sploh... kar oblizal bi se človek...«

Pavle je šel kar svojo pot, kakor da se ne meni za Pepetove besede. Toda žal mu je bilo radi Pepeta in radi taborenja.

Doma je našel teto sedeti pri luči. Krpala je njegove hlače... Pogledala je iznad očal in rekla karajoče:

»Tak tako? Še ponoči se mi boš potepal?«

Pavle ni odgovoril ničesar. Na teto ni bil sedaj prav nič več hud. Še všeč mu je bilo, da ga je ogovorila. Objemalo ga je neko prijetno čuvstvo, tako nekako, kakor da bi napravil veliko dobro delo. Najrajši bi stopil k teti in ji dejal: »Nič ne bodi huda, teta, saj tudi jaz nisem prav nič več hud nate!«

Toda Pavle ni bil vaje kakšnih nežnosti. Zato je šel kar spat.

II.

Teta Ana se je v nedeljo vrnila od prve maše, preoblekla se je in zakurila za zajtrk. Ni še dobro zavrelo v loncu, ko je Pavle prišel v kuhinjo že docela napravljen. Malo se ji je čudno zdelo, da je danes tako zgođen, saj ponavadi ni bil tako priden, ko je še hodil v šolo. Vendar ga ni izpraševala o vzrokih, ampak je takoj pričela z dolgotrajno molitvijo. Najprej je molila angelovo češčenje, potem je sledil očenaš in češčenamarija za rajne starše, za njenega rajnega moža, za rajnega Doreta, Toneta, Franceta, Karla, za rajno Lucijo, botro Katro, za Ančko, za Svetinko; za tem očenaš in češčenamarijo k Materi božji, k svetemu Antonu, k svetemu Jožefu, in še enkrat k vsem svetnikom in svetnicam božjim. Nazadnje še en očenaš za vse verne duše v vica... Pavle je že poznal vrstni red, po katerem so v vsakdanji jutranji molitvi prihajala na vrsto imena svetnikov in množica njemu popolnoma neznanih rajnikov. Danes se mu je zdelo, da se ta vrsta vleče v neskončnost. Nu, nazadnje je prispela molitev vendarle h koncu in tudi kava je bila kuhana. Teta je bila med molitvijo nadrobila kruha v dva lončka in sedaj ga je polila z lepô dišečo kavo. Pavle je naglo pospravil in odšel.

*

Nestrpno so čakali Borci na postaji, medtem ko je Marko kupoval vozne listke. V postajnem poslopju je šumelo kakor v panju. Saj jih je bilo kakih dvajset, naših Borcev, in s tem ali onim je prišel na postajo še kdo domačih. Obloženi so bili kakor istrski osli, pa zato prav nič manj dobre volje. V tej

veseli množici je bil tudi Pavle, edini, ki se ni imel česa veseliti. Stal je tam praznih rok, neopremljen, tako da nikakor ni spadal v to družčino.

Končno so bile vse formalnosti opravljene in fantje so na migljaj kakor v naskoku udrli proti vagonu, na katerem je visela tabla z napisom »Borci«. Pavle je v tem deročem valu popolnoma pozabil nase in na to, da mora ostati doma, da je prišel samo z namenom, da bi videl fante, kako bodo odhajali. Izgubil je popolnoma vsako voljo. Ko se je zavedel, je bil že v vagonu in Pepe mu je nekaj šepetal na uho. On ga je bil potisnil v vagon in ga tu skril v kot, kjer naj ostane in naj molči. Vlak je zapiskal in se premaknil. Tedaj je zaorilo v vagonu, kakor da bi bila to cela armada, ki je zagnala ta krik. Pavletu je bilo srce, kakor da bi mu hotelo uiti iz prsi. Samo tega trenutka je tako nestrpno pričakoval, da bi vlak vendar že odpeljal. In sedaj resnično že pelje, vedno bolj drvi. Sedaj je prepozno, da bi se vrnil, hvala Bogu ...

*

Sedaj bomo pustili naše fante v njihovem veselju in jih ne bomo zasledovali ves čas vožnje. Opustili bomo tudi podrobno pripovedovanje o tem, kako je vodnik Marko prišel na to, da vozi s seboj tudi vtihotapljeno blago, Pavleta, ki se je skrival v kotu, kakor pribegla plaha ovčica. Le to mimogrede lahko omenimo, da je takoj spoznal položaj. Nadaljni potek dogodkov je prepustil njegovemu veličanstvu srečnemu slučaju. Njegovo veličanstvo slučaj je res tako uredil, da se »konjederu« (tako so fantje imenovali kondukterja) ni ljubilo preiskovati, če se morda ne vozi kdo zastonj. Kolikor mu je Marko izročil kart, toliko je bilo prav. O vsem tem torej ne bomo podrobneje pripovedovali, marveč bomo zasledovali dejanje in nehanje naših fantov od tiste ure, ko so izstopili na veliki postaji na Gorenjskem iz vlaka in so se peš podali na taborišče.

Postaja leži na pobočju hriba, spodaj v dolini pa se vije modra Sava. Ko so šli po klancu navzdol, se jim je mahoma odprl razgled tja proti Triglavu. Tam, kjer se združita Sava Dolinka in Sava Bohinjka, na tistem jeziku so zagledali lep pašnik in na njem nekaj belega. »To je naš tabor,« jim je dejal vodnik Marko. Naše pero ne more popisati, kaj je čutil vsakdo pri srcu ob tem pogledu. Skoraj bi ob tem pozabili na red.

Šli so kake pol ure in dospeli v gozd. Pot je peljala vstric Save, ki je šumela kakih petdeset korakov pod njo. Drevje pa je zakrivalo pogled na tabor. Nenadoma se je posvetilo, kakor da bi se odgrnila zavesa. Onkraj Save, nekoliko više od njih so zagledali vrsto šotorov, pred njimi, na robu terase so stali štirje Borci: taborni mojster Jože, ekonom Mitja, Niko in Stane, pa še tri neznane osebe, od katerih ena je bila brez dvoma ženska. Postavili so se v vrsto in iz vsega grla zavpili trikratni hej.

»Pa dajmo še mi!« je dejal Marko in zavpili so tako krepko, da je daleč odmevalo. Od onih na drugi strani sta zdajci dva stekla k reki, odvezala tam stoječi čoln in odveslala prevažat taborjane.

Snidenje je bilo tako veselo, da še nikoli tega. Še Pavle je pozabil na svoje gorje. Trije neznani ljudje, ki so bili: lastnik travnika, njegova žena in sin, niso bili v nič manj veselem razpoloženju, nego naši Borci.

»Oh, kako sem vzhičena,« je zagostolela gospa, ko ji je bil Marko predstavljen. »Kako lepo imate vse to! Človek bi kar ostal ves čas tukaj med vami.

Veste, svojega fantka — daj Ivanček gospodu rokco! — svojega sinčka sva vam pripeljala, da bo tukaj z vami taboril. Veste, nič kaj trdnega zdravja ni, morda si bo tu kaj opomogel. Prosim vas, da bi skrbeli zanj, da se mu kaj hudega ne pripeti, revčku. Tako nežen je. Gospoda kuharja sem že naprosila, da bi mu včasih kaj boljšega skuhal. Žgancev in fižola kar ne prenese, revček ...»

Marko je obljubil, da bo skrbel za fantka, kakor da bi bil njegov bratec, potem pa se je oprstil, češ da mora nujno nekaj urediti.

(Se nadaljuje.)

Dr. Gogala Stanko:

O naši duši

Stopili smo v lastno dušo in našli tam polno doživljajev, in čim dalj se razgledujemo po nji, tem več jih je in še vedno novi prihajajo v našo dušo. Kadar se tako oziramo po lastni duši ali pa kadar gledamo dušo drugega človeka, se nam zdi ta duša čudno globoka in rekli bi skoro, da je brez dna. Tako globoka je, da ji ne vidimo konca in zadnje meje. Seveda se ta globina duše ne pokaže ob vsakem doživljaju. Saj je že Cankar govoril o »zaprti kamrici« našega srca, s čimer je mislil na tiste utripe naše duše, ki so globoko v tej duši in tako naši, da jih nikomur ne izdamo in ne povemo. Mogoče so tako lepi, da so samo za nas in se bojimo, da bi se umazali in izgubili svojo čistost, če bi jih zagledal še kak drug človek. Ali pa so tako tajinstveni in svojevrstni, da se bojimo, da bi se kdo norčeval iz njih ali pa, da jih ne bi mogel ali hotel razumeti. Najgloblje spoznamo svojo ali pa tujo dušo v takih svetih trenutkih, ko se komu odkrijemo, ko mu razodenemo svoje boli in težave ali pa ko se v intimnem razgovoru dotaknemo svojih najsvetejših doživljajev in čuvstev. Tedaj ko slonimo dobri materi v naročju in se ji izpovemo o svoji mladostni zasanjanosti ali pa o svojih mladostnih grehih, ali kadar nas oče vzame prijateljsko k sebi in nas z lepo in dobro besedo pouči o stvareh, ki so se nam zdele prej nerazumljive in strašne, ali kadar nas vzgaja k dobroti tako, da sami občutimo njegovo dobroto, ali pa kadar se s prijateljem razgovarjamo o težkih doživljajih, umskih dvomih ali srčnih zadevah, vselej tedaj začutimo, da se naša duša odpira na globoko in da ji nikakor ne moremo do dna. Čim lepši je doživljanje, tem globlje v duši se nam zdi, da je njegovo mesto. In tem težje je dobiti izraz zanje.

Saj vemo, da na primer prav lepe in intimno doživete ljubezni do očeta in matere ne moremo prav izraziti. Kolikokrat občutimo, da bi morali povedati očetu ali materi ali tudi prijatelju kako lepo besedo in bi hoteli izraziti to, kar v sebi takrat doživljamo. Toda ko pride do tega, da bi začeli govoriti, pa se zavemo, da za naš doživljanje ljubezni ni mogoče najti pravih besedi in zato ali samo zajeceljamo ali molčimo ali pa se od srca razjocemo. Posebno kot otroci smo se tedaj, ko je bilo v nas najlepše ali najbolj slovesno, ko smo morali n. pr. očetu ali materi voščiti za god ali za praznike, navadno zjokali, ker je bilo doživetje premočno in nas je premagalo. Mogoče smo že tedaj začutili, da so doživetja, ki so tako lepa, da ne smejo iz duše. In tudi drugi vedo to. Saj je bilo mogoče očetu ali materi ali prijatelju s takim jokom iz polne duše povedanega več, kot bi mu mogla

izraziti ne vem kakšna beseda ali pesem. Tudi ono posebno močno čuvstvo, ki ga imenujemo spoštovanje, pokaže večkrat izredno globino naše duše. Če občutimo n. pr. tako resnično in pristno spoštovanje n. pr. do dobrega učitelja ali duhovnika ali do svojega duhovnega vodnika, ki vodijo naše duhovno življenje, tedaj občutimo globino dveh duš. Najprej globino duše onega človeka, ob katerem se je pojavilo naše spoštovanje ali celo občudovanje, in ob njegovem vodstvu segamo vedno globlje v njegovo dušo in najdemo vedno več in vedno lepše, duševno močnejše stvari. Saj se nam zgodi, da se kar zastrmimo v dušo umetnika ali duhovnika, kadar nam odkrivata doživetja svoje duše in kadar gremo ob njihovih besedah vedno globlje in vedno bolj k sredi njegove duše. Tedaj izgine vse okrog nas, pozabimo, da smo na tem realnem svetu, da sedimo ali stojimo, da poslušamo itd. Odpira se nam samo še nekaj, to je naša lastna duša, ki se nam zazdi tedaj čudno velika in globoka, da more sprejemati tako lepe in tako globoke misli in doživljati tako lepa čuvstva. Čutimo pa obenem, da se nam ob sprejemanju doživljava takih velikih ljudi in ob doživljanju spoštovanja do njih, odpira tudi naša duša na globoko in da so to trenutki, ko ta duša raste in postaja vedno globlja.

Tako vidimo, da naši doživljaji niso vsi enaki med seboj in da so nekateri takega značaja, da ostanejo kar ob vhodu v dušo in zahtevajo zelo malo te duše zase. So pa zopet drugi doživljaji, ki sežejo in zarežejo v globino duše in zahtevajo celo dušo zase. Saj se utegne zgoditi celo sedaj-le, ko berete te stvari, da doživljate v svoji duši nekaj, kar bo ostalo le na površju duše. Če je tako, potem bodo šle te besede le skozi dušo in se ne bodo nikjer ustavile. Če pa se je zganilo kaj v globini vaše duše in če še sami začnete razmišljati o tem, potem pa bo ostalo to v vaši duši kot vaša last. Kdor pa je kdaj doživel v sebi tak globok doživljaj, ki mu je segel globoko v dušo in ki mu je to dušo do dna pretresel, ta bo gotovo z menoj vred rekel, da nimajo prav tisti, ki trdijo, da je naša duša le del našega telesa in da je duša isto kot fizično in kemično dogajanje v naših živcih. Saj je bil ta doživljaj nekaj takega, kar se ni dalo ne prijeti in ne videti. Pa vendar je človek tako gotov, da je ta doživljaj bil v njegovi duši in da ga je resnično doživel, kot ni gotov mogoče nobene druge reči na svetu. In samo za tako resnično doživljanje naših doživljava nam gre v naši duši. Tisto pa, kar doživlja take doživljaje, pa bodisi, da so zelo globoko v duši ali pa da so le v zgornji plasti, tisto je naša duša.

(Se nadaljuje.).

Langus Joža:

Organizacijski sistemi

Kdo je viden, vodilen in odločujoč v posameznih sistemih?

V skupinskem sistemu: centrala in krajevni odbor, torej malo število ljudi v kljub velikemu številu članstva. Skupinski sistem je torej sistem »lene in neodgovorne mase« ter ozkega kroga voditeljev.

V stopenjskem sistemu je vodilna in odločujoča vedno najvišja stopnja, ki je obenem najmanjša. Čim nižja je stopnja, tem manj odločuje, čeprav ima več članstva. Stopenjski sistem je sistem kast, razredov z absolutno komando zgornjih.

V celičnem sistemu vodi in odločuje le malo manj ljudi kot je članstva. Torej je to sistem človeka poedinca, je sistem, ki vsakega sili v delavnost ali v — odpad.

Vsak sistem pa ima dobre in slabe strani. Zato dobimo organizacije, ki niso izvedene strogo po enem sistemu. V kolikor si organizacije izpopolnjujejo svoj osnovni sistem po teh treh sistemih, toliko si tudi zmanjšujejo senčne strani.

Zakaj je primeren skupinski sistem? Najbolj prikladen je za velike manifestacije n. pr. narodne tabore, volivne shode, protestne obhode, itd. Za take prireditve moraš imeti veliko število, ki ga z lahkoto obvladaš. Na zunaj si velik, mogočen; notranjost posameznika je večkrat daleč od resnične ideje, za katero celota manifestira. Po tem sistemu, ki pa je danes zelo, zelo splošen po vseh državah, je jasna trditev, da je psihologija mase nekaj čisto drugega kot vsota psihologije posameznikov.

Skupinski sistem ima tudi svoje slabe strani.

Vsaka organizacija mora biti le sredstvo za doseg gotovega cilja. Ta cilj mora biti povzdig in izpopolnitev posameznika v kateremkoli oziru. V skupinskem sistemu pa ne pride do veljave posameznik, ako ni izredno že sam po sebi nadarjen in delaven, ker se tako posamezniki v tem sistemu le preveč zgublajo, je celota, vsa organizacija defenzivna. Manjka ji borbenosti, aktivnosti posameznika in s tem tudi trajne borbenosti celote. Je mogoč moment, ki dvigne vse, a te napetosti vzdržati trajno ne gre.

Skupinski sistem je zlasti neprimeren za mladinske organizacije, ker je preohlapen in premalo individualen. Mlad človek se še prav posebno hoče uveljavljati. Skupinski sistem pa vse preveč omejuje podjetnost posameznika. Mlad človek mora biti korajžen, borben, podjeten, ne pa len, počasen, neodločen; zaupati mora v sebe in ne čakati samo na druge. Močno vzgajati pa ne moremo po skupinskem sistemu niti približne celote, ampak kvečjemu prav neznamen del članstva. Z vzgojnega stališa skupinski sistem ni priporočljiv. Skupinska organizacija je namreč za vzgojo posameznika preohlapna, neokretna in premrtva; je pač preveč defenzivna in ne notranje, ne zunanje ofenzivna; ne more si osvajati duše posameznika, ga v celoti zajeti in z novo mislijo prežeti.

Bistvene znake skupinskega sistema imajo pri nas skoraj vse splošne prosvetne organizacije.

(Konec prihodnjic.)

Fotografiranje

Zdaj pa lahko preidemo na posamezne vrste objektivov in njih sestavo.

Monokel sestoji iz ene same bikonveksne leče. Rabi se redko in je vdelan v najenostavnejših cenениh aparatih. Sicer se rabi za nekatere umetniško izvršene snimke, kjer se hoče neko izvestno nejasnost.

Periskop 1:11—11:16 je sestavljen iz dveh konkavkonveksnih leč. Je v cenejših aparatih.

Ahromat je zlepljen iz dveh leč. Iz ene bikonkavne in ene bikonveksne. Ti objektivni rišejo že ostreje. Navadno so v rolfilm kamerah, pa tudi v cenejših sklopnihih kamerah (to so tiste kamere, aparati, ki se sklopijo v čim bolj priročno obliko).

Vsi ti trije objektivni imajo vse optične napake (spektrum, svetlobni krog, nepopolna jasnost itd.).

Aplanat daje že čisto dobre slike. Je sestavljen iz štirih konvekskonkavnih leč (1:7'7—1:11). Rabi se največ pri sklopnih kamerah. Ima pa to napako, da riše sliko na medlici ca 1 mm naprej, kot je potem na plošči. Zato mora biti medlica obrnjena.

Sedaj pridemo na veliko skupino najboljših objektivov, to so:

Anastigmati. Ogleдали si jih bomo le nekaj.

Imamo enojne in dvojne anastigmati. Razlika je ta, da so prvi nezlepljeni, drugi pa so zlepljeni in se lahko slika z vsakim delom. Seveda je potem potreben dvojni izteg.

S tem so v glavnem opisane najvažnejše vrste anastigmatov in obenem vse važne stopnje objektivov. Vsak amater mora poznati do zadnje potankosti svoj objektiv. Le na ta način bo vsak izbiral primerne motive in delal svojemu aparatu primerne slike.

Nobena stvar ni popolna. Zato se tudi še ni posrečilo izvršiti razmeroma cenejši popoln objektiv. Objektivni imajo svoje napake, ki jih mora prav tako vsakdo poznati. Te so:

1. **Hromatski odklon.** Bela solnčna svetloba se razdeli v prvotno barvo, to je spektrum, in zato so na medlici predmeti nejasno risani. Prav tako pridejo nejasne konture na ploščo. Ta napaka pa se pojavlja le pri navadnih objektivih.

2. **Sferična aberacija** (aplanatski krog). Slika je na medlici v sredi najostrejša in od središča dalje je vedno slabša. Te aplanatske leče imajo napako, ki se da ublažiti z zaslonko.

3. **Distorzija je napaka**, da se vedno ravne črte predmeta vidijo na medlici ravne le na sredini, na krajih se pa krivijo. To napako imajo boljši objektivni, kar se pa z zaslonko čisto odpravi. Pri portretih in pokrajinskih snemkah se ta napaka ne opazi.

4. **Astigmatizem** so posledice napak na objektivu. Te napake so pri boljših objektivih do skrajne možnosti odpravljene.

Tovarišicam Stražarkam!

Čisto smo nove. Potreba po smotreno delujoči dekliški organizaciji nas je priklicala na dan. Iste končne cilje imamo pred seboj, kakor naši bratje Borci. Naša sredstva pa so prilagojena prav nam dekletom. Kolikokrat kot Krekovke nismo imele v organizaciji pravega mesta in pravega dela. Le v pomoč smo bile pri igrah in tovarišijo smo delale na sestankih in izletih. Kot Stražarke pa se hočemo z delom v organizaciji pripraviti za svoje lastno življenje. Sredstva, ki služijo dosegu naših idealov: »Krepka volja, silen duh in močno telo«, služijo nam samim.

Zdaj pa, tovarišice, moramo zgraditi svojo mlado stavbo Stražark. Postanimo si sestre! Spoznajmo se po pismih in po besedi. Povejmo si, kaj nam je treba in kaj nas teži. Organizacija naj postane topel dom, poln radostnega snovanja.

Imamo tudi svojo mesto v »Mladem plamenu«. Tam si bomo pisale svoje želje, navodila in poročila. Saj je vendar toliko življenja, ki pa ostane neplodno, ako je zaprto v enem samem srcu. Zato pišite, sestre Stražarke!

Borčevsko leto

Borčevsko leto je delovno leto. Vsak mesec s svojo borčevsko označbo daje osnovno misel sestankom dotičnega meseca, ker letni čas nudi posebno delo.

Poglejmo, kako so posamezni meseci po borčevsko krščeni:

Januar = mesec Mraza,		Julij = mesec Žit,	
Februar = mesec Bede,		August = mesec Solnca,	
Marec = mesec Dela,		September = mesec Sadov,	
April = mesec Vstajenja,		Oktober = mesec Obljube,	
Maj = mesec Praznika,		November = mesec Miru,	
Junij = mesec Plamena,		December = mesec Luči.	

Zakaj pa imamo svoja imena za mesece: Zato, ker hočemo biti tudi v tem sami svoji in zaključeni.

Čemu pa so posvečeni posamezni meseci? Mesec Mraza je posvečen agitaciji, povečanju števila članov. Mesec Bede je namenjen dobrodelni akciji. Mesec Dela (sv. Jožef) je namenjen pospravljanju, popravljanju in čiščenju. Mesec Vstajenje ima ime po Veliki noči. Mesec Praznika ima ime po prazniku dela. Mesec Plamena ima ime po borčevskem prazniku prvih plamenov (Binkošti). Mesec Žit nas spominja na polje in travnik. Mesec Solnca je mesec vročine. Mesec Sadov, to je jesen, ko delo prinaša sadove. Mesec Obljube je mesec članov, tistih pravih, ki imajo obljubo. V tem mesecu je tudi borčevski praznik obljube. Mesec Miru je mesec mrtvih (Vsi sveti; vernih duš dan). Mesec Luči je mesec rojstva našega Odrešenika, Luči iz Betlehema.

Meseca Sadov se prično družinski večeri borčevskih enot in trajajo do meseca Vstajenja. Zimski meseci so posvečeni bolj sestankom, rokodelstvu, družinskim večerom, agitaciji in zimskemu sportu. S taborenji začnemo že z aprilom. Prva nedelja v maju je borčevski praznik dela. O Binkošti (praznik prvih plamenov), gremo za dva dni ven, taborit. Meseca junija se vrše naše tekme. Julija in avgusta so naša taborenja. September je čas za izlete in potovanja. Prvo nedeljo v oktobru (praznik obljube), se vrše revije (pregledi) enot.

Pestro in lepo je naše leto. Polno je simbolov in našega dela.

Vrhovni pravilnik Zveze Borcev in Stražark

A. Osnovni del.

1. Zakon.

(Kar je v oklepaju velja za dekleta.)

1. Bodi veren (verna), — ker Bog je stvarnik vsega;
2. Bodi socialist (socialistka), — ker član (članica) si delovnega ljudstva;
3. Bodi enak (enaka), — ker vsi ljudje smo bratje;
4. Bodi svoboden (svobodna), — ker v svobodnosti si silen (silna);
5. Bodi moder (modra), — ker le modrost zmaguje;
6. Bodi borben (borbena), — ker si borec za pravico (ker si stražarka pravice).

2. Vzori.

1. Jeklena volja, ki lomi silo razvad in običajev, ki tre lagodnost telesa in sebičnost;
2. Silen duh, ki izhaja iz jeklene volje in ustvarja močno osebnost, ki je ne zlomi preizkušnja in ne težave življenja
3. Močno telo, ki more kljubovati vsem težavam in naporom, močno, vztrajno in prožno, posodo silnega duha.

3. Vrline.

Borca in Stražarko morajo dičiti sledeče vrline:

Veselost, uslužnost, razpoložnost;
pripravljenost pomagati drugim in pritrpati sebi;
pripravljenost na težave, zapreke in neuspehe;
stremenje za usposobitvijo sebe in za duševno rast;
skromnost, pritrgovanje in štedenje;
snažnost na zunaj, še bolj pa na znotraj, — duše;
odločnost v nastopanju, enostavnost v obnašanju, delu in govorjenju;
discipliniranost.

4. Obljuba.

(V oklepaju za dekleta.)

»Kot sin (hči) delovnega ljudstva obljubljam na svojo čast in ponos: da mi bodo vedno sveti visoki ukazi zakona Borcev (Stražark), da bom vedno zvest(a) sin (hči) delovnega ljudstva in da ne bom štedil(a) ne svojih sil in ne svojega dela za njegov blagor. Pomagaj mi Bog!«

BANKIR.

Bankir je vedno jud, pa tudi če je izjemoma kristjan. Bankir je božanstvo, pa ne samo v banki, ampak na vsem svetu. Bankir dela vojske, mir, revolucije, ministrstva, obilje in draginjo.

Ne more pa ustaviti solnca, poslati dežja, ljubiti reveža in priti v nebesa. A na te reči ne misli.

Po borznih poročilih uravnava svojo dušo, ki je del finančnega sveta, ta svet pa je edini, ki v resnici obstoja na zemlji. (Pappini.)

Organizacijski vestnik

VRHOVNI STAN Z. B. S.

Naši obiski.

Pretekli mesec so bili izvedeni obiski po družinah. Pri teh obiskih smo ugotovili marsikaj, kar nam bo dobro služilo pri nadaljnjem delu.

Duh je večinoma povsod dober, res, proletarski, delavski. Duhovno raste mo v en sklop. Ponekod strokovne organizacije ne razumejo in se ji nekako odtegujejo. Večinoma pa so povsod eno. Poslovanje je skoro povsod neurejeno. Članarina se ne odračunava točno in tudi poročila se ne pošiljajo v redu. Manjka tedenskih sestankov. Delovni program je zelo omejen. To se bo ravno z borčevizacijo uredilo. Nekaj družin je že borčeviziranih in te so ravno najbolj delavne družine. Dekleta najbolj pogrešajo dobro urejenega deklškega vodstva. Treba bo urediti povsod krdela Stražark in seveda tudi poživiti žensko komisijo pri Centrali, ki se premalo giblje. Marsikje nimajo v evidenci stanja časopisja in organizacij v svojem kraju. Marsikje nič ne agitirajo. Krekova knjižnica je ponekod kar dobro razpredena, ponekod nič. Se takoj vidi, kje so pravi ljudje. Borčevizacija povsod dobro napreduje. Je pač potreba tu. »Pravica« gre malokje čez število organiziranega članstva. Premalo agitiramo! Glavni nauki bi bili: Več agitirajmo, uredimo poslovanje in borčevizirajmo!

NAŠE DRUŽINE.

Jesenice: Pričeli smo z borčevizacijo družine. Ustanovili smo krdelo Pionirjev. Seveda smo vsi še novinci, toda se pridno pripravljamo na prvi izpit. Imamo redne tedenske sestanke. Malo nas je še, ki smo podpisali pristopnice, ker biti Borec ni lahko. A mi imamo korajžo in hočemo zmagati. Živi!

Zalog: V nedeljo, dne 17. meseca Mraza (I.) smo imeli občni zbor naše družine. Udeležba je bila prav lepa. Poročila odbornikov so bila dobra in skrbno pripravljena, zlasti poročilo starešine. Stanje članstva je ugodno in vedno raste. Tudi finančno nismo na slabem.

Pripomba revizorja: Mlajše fante bi morali vzgajati bolj na borčevski način. Družino je treba razdeliti na krdela in pritegniti mlajše fante v vodstvo. Med krdeli mora biti tekmovanje. Vse te nedostatke bo mogoče odpraviti, ako bo družina vedno v tesnem stiku s Centralo.

Zagorje. 10. meseca Mraza nas je obiskal zastopnik Centrale, ki je tudi reviral naše poslovanje. Pripadništvo raste, posebno mlajših je vedno več.

Pripomba revizorja: Poslovanje bo treba urediti. Ko bo nastopilo lepo vreme, takoj začeti z izleti. Sicer pa velja isto kot za Zalog.

Hrastnik. V nedeljo, 10. meseca Mraza nas je obiskal zastopnik Centrale, tov. Edi Štok. Dopoldne je prisostvoval odborovi seji, popoldne pa sestanku družine. Po sestanku smo šli na izlet na Sv. Katarino, kjer je naš tovariš Ivan Kaše položil, prvi izmed vseh hrastniških Borcev, izpit in obljubo. Zastopnik Centrale je tudi pregledal naše poslovanje. Izjavil je, da odnaša iz Hrastnika dobre vtise.

Smučanje *

Tudi pozimi je narava lepa, prav tako kot spomladi ali poleti. Le več zahteva od nas, da se nam odgrne v vsej širini. Treba je smučk in razdalje, drugače nezmagljive, postanejo malenkostne! Že smučanje samo je sport, ki da čudovito zadovoljstva. Zraven pa še lepota zimske narave... Kdo bi ne hotel biti smučar?

ZAHVALA.

Nje, ki hodijo po poti ponosa, gazeč s svojimi nogami vse nizko življenje in pokrivajoč nežno zelenje zemlje s svojimi krvavimi stopinjami;

pusti jih, naj se radujejo in naj se ti zahvalijo, o Gospod, ker dan je njihov.

Ali jaz sem hvaležen, da je moja usoda pri ponižnih, ki trpe in nosijo breme mogočnih in skrivajo svoja obličja in dušijo svoje stoke v temi.

Ker slednji utrip njih bolesti je bil v trajni globini noči in vse sramotenje se je zbiralo v tvojem velikem molku.

In jutro je njihovo.

O, solnce, o vstani nad krvavečimi srci, cvetočimi kot roža v jutru in nad bakljo orgij in ponosa skrčeno v pepel.

Tagore.

Čim starejši sem, tem bolj sem prepričan, da obstoji razlika med dvema človekoma, med slabim in močnim le v tvorni sili, le v nezlomljivi odločnosti, le v trdnem sklepu; zmagati ali umreti. (Fowell Buxton.)

* Kliše nam je posodila iz prijaznosti ugledna ljubljanska Drogerija Gregorič, Prešernova ul. 5.

Franc Matiša:

Iz življenja vajencev

(Nadaljevanje.)

II.

Ivan ni bil še nikoli v življenju tako vesel kakor tisto jutro, ko je odhajal prvič v delavnico na delo. Kar drhtel je od veselja in smeh mu je nehote prihajal na obraz.

Mojster ga je oddelil k stroju za žično mrežo. Imel je poganjati veliko kolo, ki je gonilo stroj. Njegov tovariš, nekoliko starejši fant, pa je rezal žico. Stroj je ropotal in puščal iz sebe narejeno mrežo, ki se je zavijala v velike valje.

Ivan je bil ponosen na svoje delo. Ugajalo mu je, da pomaga upravljati stroj, tega mogočnega velikana, to čudo tehnike. Vzdigneš vzvod, pritisneš na gumb in glej, stroj te uboga kakor svojega gospodarja. In kako imenitno se je zdelo Ivanu, če je prišel v delavnico kateri od znancev in je videl, kako dela stroj pod njegovo roko. »Kaj si more neki misliti, morda ga celo tare zavist.« Tako je rojilo Ivanu po glavi, kadar ga je kdo gledal pri delu.

»Hej, ti, novi, kako te ji že ime, sém pridi, boš poganjal meh!« S temi besedami ga je zbudil iz sanj priletan pomočnik, ki je imel opravka pri ognjišču. Ivan je ubogal brez besede in je krepko pritisnil na vzvod pri mehu, kakor so mu veleli. Ni še dobro tega storil, ko mu je, kakor bi treščilo, nekaj padlo na glavo in ga nekaj mrzlega oblilo. Zakričal je prestrašeno in se naglo umaknil. Kakor je padel lonec vode njemu na glavo, tako se je vse, kakor na povleje divje zakrohotalo. Surova šala se jim je bila posrečila...

Ivan ni vedel, kaj bi počel. Šlo mu je na jok in nerodno si je poizkušal obrisati mokroto z obraza.

»Le pihaj, Ivan, saj ni tako hudo!« se mu je posmehoval pomočnik. Ivan je krepko pritiskal in potem sta s pomočnikom kovala razbeljeno železo.

Opoldne je nekdo udaril po kosu tračnice, ki je visela ob steni, in vsi so odložili delo ter jeli odhajati. Tudi Ivan se je odpravil.

»Oho, fante, kam pa, kam?« je zavpil eden od pomočnikov za njim, ko je bil že sredi dvorišča. »Pri nas je navada taka, da gre najmlajši vajenec zadnji iz delavnice. Na, tu imaš denar pa mi pojdi po kosilo v štacuno! Na temle listku je pa napisano.«

Ivan je šel, pa nič kaj z veseljem. Bogve, če ga ne nameravajo spet kaj potegniti in ga pošiljajo v štacuno po ptičjega mleka ali kaj podobnega. Pa ga niso. Prodajalec mu je dal naročeno blago in Ivan ga je nesel pomočnikom v delavnico. Potem je šele smel iti domov.

Popoldan je minil Ivanu kakor bi trenil. Zvečer je moral pospraviti v delavnici, potem je šele lahko šel. Dogodki tega prvega dne so bili spojeni v vrsto slik, ki so mračno bežale mimo njega. Kako je še neumen, kako brijejo norca iz njega, je žalostno pomislil. To pa vse zato, ker je boječ in se ne zna postaviti.

Ni se umil. Umazan, kakor je bil, je šel na cesto. Čemu bi se umival? Naj ljudje vidijo, da je delavec, čeprav še mlad! Saj je še ponosen lahko, da je delavec...

(Se nadaljuje.)

Beli kot

LISJAK — BEDAK.

Globoko v gozdu so v miru in zadovoljstvu živeli Lisjak in Lisica in trije mladički. Lisjak je hodil na lov, Lisica je pa doma gospodinjala. Pa se je nekoč zgodilo, da so ostali zelo dolgo brez vsake jedi, slabi časi so prišli. Mladički so vedno nemirno skakali okrog vhoda v brlog, Lisica je zmerjala Lisjaka, ki je vedno hodil križem kražem po gozdu in po polju, a se vedno prazen vrnil.

Nekega jutra se je spet ves obupan podal na težavno pot. Oslabel je že, težko je hodil, a se je vendar priplazil na polje.

V detelji je zapazil zajca Dolgouhca.

»Hm, hm... Ti boš pa moj,« so se mu pocedile sline, prihulil se je trdo k tlom in se plazil neslišno po rosni travi. In je pomislil: »Zvit sem, saj sem Lisjak, a to ščene mi kljub temu zna uiti. Trdo do njega se itak ne morem priplaziti. Poskusimo svojo zvijačo.«

Približal se je Dolgouhcu prav blizu, že na pet skokov.

»Hej, boter Dolgouhec! Ali že veš?«

Dolgouhec je planil kvišku.

»Kkkaaj?«

»No, kaj! Si pač vso noč smrčal pod grmom, da si tako važne stvari zamudil.«

Dolgouhec se je opogumil.

»Tak povej, kaj!«

»Nocoj smo zborovali vsi prebivalci tega gozda in sklenili večni mir med seboj. Res. Poslej ne bo več nevoščljivosti, škodoželjnosti in sovraštva. Pravkar sem srečal tamle za borovci grofa Volka in lepoticco gospodično Srno, ki sta šla na jutranji sprehod.«

»Tako?«

»Jaz sem pa tako sam. Moja stara je bolna, zdaj si pa moram družbe poiskati. Pusti tisto deteljo, stopiva tja čez polje in dobiva še kaj družčine.«

»No, no, to me pa srčno veseli,« se pomane zajček Dolgouhec in se pridruži Lisjaku.

»Tebe že imam, si misli Lisjak. Dobra južina, ampak doma so lačni, premajhen si. Pripeljem te pa celega in živega prav pod zobe... Aha, tamle je pa Vrana; še tebe!...«

Dobro jutro želim, velecenjena!»

»Kra, kra, kraaaa...«

»Kaj se dereš in bežiš? Mar ne veš, da smo nocoj sklenili vsi vzajemno prijateljstvo?«

Vrana je spet odskočila.

»Naaak, naaak, naaak, ne vem!«

»Ti nevernica! Poglej, kako sva s tem-le botrom Dolgouhcem prijatelja!«

»Le pojdi z nama, res je, res!« se vzpne Dolgouhec na zadnje noge in šele zdaj ga je Vrana zagledala in verjela lepi novici.

Šli so naprej in zavili v gozd.

Lisjaku se je kar samo smejalo, tako je bil vesel svoje zvijače. In še kralj drevesnih vrhov se oglaš tam-le v bukovju. Še tega...

Lisjak se vsede na zadnje noge pod visoki borovec.

»Veličanstvo, izvolite stopiti doli v našo družbo!«

»Obžalujem, visokospoštovani, da sem bolj pameten kot gospa Vrana in gospodek Dolgouhec. Ne grem doli.«

»Motite se, veličanstvo, sklenili smo prijateljstvo.«

»Hvala za tako prijateljstvo!«

Tedaj se je pa Vrani posvetilo in Dolgouhcu tudi. Dolgouhec jo je ubral urnih krač v grmovje, Vrana pa na bližnjo vejo.

Lisjak je bil v živem pogovoru s Petelinom.

»... Torej ne verjameš. No, gospa Vrana, ali nismo sklenili prijateljstva?«

»Naaak, naaak, naaak, Lisjak-bedak!«

Lisjak je ostrmel; od same sramote je zardel čez zgubančeni in izsušeni gobec in zginil hitro, kar so mu noge dale.

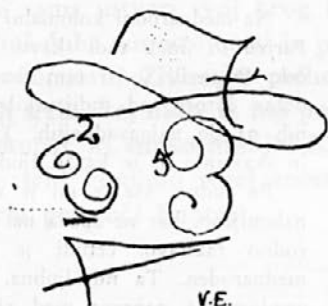
Lisica je čakala in ko je videla, da se je vrnil prazen, je že oddaleč lajala nad njim:

»Bedak si, ne pa Lisjak, bedak, da boš vedel...!«

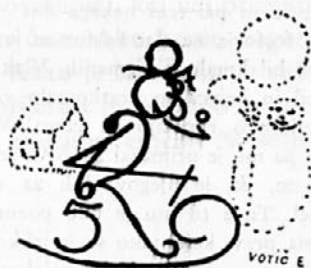
In morali so se vsi skupaj zadovoljiti z majhno miško, katero je ujela Lisica.

Lisjak pa je ostal bedak.

Čudna možica.

Iz samih številčk sem sestavljen,
možakar star:
Številka ena tvori moja usta,
sa človek rad kaj dobrega pohrusta;
dve sestavlja resno čelo,
ki kmalu gube bo imelo;
tri je glave zadnji del,
štiri je ovratnik bel;
pet mesto ušesa mi čepi,
šest kot nos naprej štrli;
sedem vrh klobuka se smehlja,
osem se za konec prav lepo poda;
pod nosom brke tvori mi devet,
Bog živi vas še mnogo let! Votič Edi.

Poglejte me moža, ki na sankah se poljá:
Iz ene so usta moja, dve so prsi
in trudna noga brez pokoja;
tri mi za čelo in nos naprej stoji,
štiri kot roka za sanke drži;
sedež na saneh je pet,
junaški hrbet moj je šest;
krajec klobuka je sedem,
klobuk in glava sta osem;
sanke moje so devet,
pipa za tobak deset.
In tak se sankam rad po snegu,
da se kar kadi po bregu.

Votič Edi.

Razgled

THOMAS ALVA EDISON.

Edison je umrl! Ta vest se je bliskovito razširila v mesecu oktobru širom civiliziranega sveta iz West Orangea, kraja, kjer je preživel veliki izumitelj zadnje dneve svojega dragocenega življenja v krogu svoje rodbine in najboljših znancev. Z njim je umrl eden najgenialnejših mož kar jih je dalo zadnje stoletje in največji izumitelj sveta.

Thomas se je rodil v Milanu, malem mestu v državi Ohio (U. S. A.), kot sin ubožnih staršev. Že kot sedemleten deček se je moral preživljati sam s tem, da je prodajal po vlakih okrepčila in časopise. Pri tem pa je pokazal svojo izumiteljsko silo in svoj praktični duh.

V svoji službi na vlakih se je seznanil z brzozavom, katerega je hotel kmalu tudi sam sestaviti. V vlaku je delal poizkuse in pri tem nekega dne stresel nekaj fosforja na tla. Fosfor se je vnel, voz je bil kmalu v plamenih. Vlak se je ustavil in krivca so kratkoma vrgli z vso njegovo ropotijo na cesto. Vlakovodja pa mu je primazal za slovo še tako zaušnico, da je njegov sluh za vedno oslabil. Toda to mu je bilo pozneje še deloma prav, kajti tako se je lahko bolj nemoteno posvečal svojim poizkusom.

Potem je šel v Indianapolis, kjer je dobil službo telegrafista pri železnici. Tu se mu je posrečil tudi prvi izum. To je bil aparat za avtomatičen prenos brzozjavk od enega toka na drugi brez telegrafistove pomoči.

S tem aparatom je otvoril serijo nestetih izumov, izmed katerih zavzemata gotovo prvo in najvažnejše mesto telefon in električna žarnica, ki je prva zagorela l. 1879 v Edisonovem laboratoriju v Menloparku.

Iz nekdanjega ameriškega potepuha sta napravila jeklena volja in vztrajno

delo genija, ki se mu klanja vesoljno človeštvo.

S svojimi tisočeriimi izumi si je zgradil Edison trajen spomenik in ustvaril neminljivo slavo.

Katol. skavti v Italiji. Kakor je znano, je Mussolini razpustil vse mladinske organizacije, tako tudi skavte. Katoliški skavti so zato organizirali svoje čete pod okriljem fašistične mladinske organizacije z imenom Balilla. Balilla vzgaja v nacionalističnem duhu in vadi svoje člane v orožju. Pa tudi drugače nima ta organizacija ničesar skupnega s skavtskim gibanjem, vendar pa so katol. skavti ostali zvesti svojim idejam...

Na mednarodni kolonialni razstavi v Parizu so imeli tudi skavti svoj kotiček. Postavili so si tam skavti raznih držav šotore, od indijanskih našemljenih pa do najnavadnejših. Tudi skavti in skavtinje so se kazali ljudem.

Pa čudno, vse se mi je zdelo tako našemljeno, kar ne spada na to mednarodno razstavo, četudi je skavtizem mednaroden. Ta miroljubna, preprosta gozdovniška naprava med temi proizvodi triumfirajoče civilizacije! Morda so hoteli ljudem kaj naravnega pokazati. Primerjati sem začel skavtizem s preprostim, zdravim življenjem »nekulturnih« narodov, ki jih še ni prepojila kolonizacija-suženstvo. (Imam te nekulturne narode za veliko bolj kulturne kot vse Evropece, dasi so — hvala Bogu — manj civilizirani.)

Ko sem gledal naše tabore v Maruljku, sem tu občutil veselje, življenje, simboliko (proti naturalizmu), telo in dušo, predvsem dušo, in tega sem bil bolj vesel kot Pariza. V. Z.

*Ustvarjajmo delavsko kulturo!
Pomoč vsakogar je potrebna,
zato pristopite kot član k*

DELA VSKI ZALOŽBI

R. Z. Z O. Z.

V LJUBLJANI

MIKLOŠIČEVA 22/I.

(DELA VSKA ZBORNICA.)

(Delež po 50 Din)

Vpišite se v

Krekovo knjižnico!

Samo:

Din 4.— znaša mesečni prispevek za broširane
oz. Din 6.50 za vezane knjige.

ENOTE!

Naročajte:

šotore, rute, priročke, štampljke, tiskovine, knjige
in vse potrebščine preko

Vrhovnega stana Z. B. S.

Šotori (za 4 osebe)	Din 300.—
Rute: članske	Din 18.—
vodniške	Din 23.—
Priročka za I. izpit	Din 10.—
Priročka za fotografski izpit	Din 8.—
Znaki, članski	Din 4.—
Fotografije (borčevske) po	Din 4.—
Poslovne knjige: (blagajniška, članarinska knjiga, vložni zapisnik) po	Din 4.—

Za šalo in za res

Za bistro glave.

1. Posetnica.

SASA N. VEHOVAN,
STARI TRG 1.

Temu človeku je določeno visoko mesto v borčevskih vrstah, če bo postal Borec. Ugani, kaj bo!

2. Računska naloga.

$$8^4 + 1.000.000^3 + 13^5 + 2^1 + 4^5 + 5^1 + 1.000.000^3 + 20^3 + 7^5 + 10^4 + 12^1 =$$

REŠITEV UGANK V ZADNJI ŠTEVILKI.

1. Besedna uganka. Lahkoživec, Hribolazec, Sv. Barbara. — »Živi borba!«

2. Čuden napis. »Naš list je Mladi plamen, ki ga vsi radi imamo.«

Prav so rešili: Slava Lipoglavšek, Koman Mira, Krdelo Mladcev, Bučer Anton, Vinko Zaletel, Pepe Mirtič. Vsi iz Ljubljane. Brance Ignac, Arclin pri Celju, Anton Kos, Vojnik, Vinko Razgoršek, Črna pri Prevaljah.

Izžreban je bil Brance Ignac, Arclin. Dobi v dar lepo knjigo.

Za dobro voljo.

Iznajdljivi komarji. Bila je topla poletna noč na taborenju v Mrtuljku. Jaz sem ležal, tovariš Lojze, imenovan »Tepka«, pa je sedel v odprtem šotoru in se z nečem mastil. Imela sva prižgano svečo. »Ti!« pravim čez nekaj časa »Tepki«, »bolje bi bilo, da ugasneš svečo in nadaljuješ jutri s svojo pojedino. Veš, tile pojoči virtuoz mi niso nič kaj povšeči.«

Mislil sem namreč komarje, ki so mi brenčali okoli ušes, kakor da bi igrali na gosli, in me pikali brez vsega usmiljenja.

Ko je »Tepka« ugodil moji želji in sva ležala nekaj časa v temi, so se prikradle v šotor kresnice. »Pitamoli!« pravi »Tepka«. »Poglej no! Sedaj so naju pa prišli ti prešmentani komarji z lučjo iskat.«

N. L.

Iz spoštovanja. Tole mačko imate pa gotovo zato, da se igrate z njo?

»O, ne!«

Pa zato, da vam ostanke pojé?

»Tudi zato ne.«

Morda pa, ker nimate otrok in vam ni tako dolgčas?

»Nikakor ne!«

Potem pa gotovo zato, da vam miši lovi?

»Jih nimamo!«

Le čemu torej imate mačko?

»No, iz spoštovanja.«

V. Z.